

Verslag Educatie Grensmaas
Locatie Grevenbicht bij Elba
2011

Jobien Boonman
ARK Natuurontwikkeling

ARK

Op speurtocht langs de Grensmaas

Het educatieproject “Op speurtocht langs de Grensmaas” bestaat uit een powerpoint-presentatie op school en een veldles langs de Grensmaas. Alle basisscholen langs de Grensmaas zijn in de gelegenheid gesteld om met de leerlingen van groep 6, 7, en 8 dit gebied te bezoeken. De veldlessen werden in verband met de werkzaamheden in Meers wederom verplaatst naar het natuurgebied Elba bij Grevenbicht, een terrein van Natuurmonumenten.

Deelname van de scholen

Begin januari zijn de uitnodigingsbrieven digitaal verstuurd. Scholen kregen hierbij de mogelijkheid om in het voorjaar of in het najaar mee te doen.

Aanmeldingen in het voorjaar:

Bs de Stadssjoal	Sittard	3x	Bs de Kring	Beek	3x
Bs Limbrichterveld	Sittard	2x	Bs Hubertus	Genhout	1x
Bs aan de Meule	Sittard	1x	Bs don Bosco	Stein	1x
Bs Overhoven	Sittard	1x	Bs Elckerlyc	Elsloo	2x
Bs Leyenbroek	Sittard	1x	Bs de Leeuwerik	Einighausen	1x
Bs Avonturijn	Berg aan de Maas	1x	Bs de Poort	Maastricht	2x
Bs Onderste Boven	Moorveld	1x	Bs Meulhook	Geleen	2x

In totaal 14 scholen, 22 groepen, 570 kinderen, 221 begeleiders (ouders, leerkrachten)

Aanmeldingen in het najaar:

Bs de Bron	Neerbeek	3x	Bs Augustinus	Elsloo	2x
Bs de Tovertuin	Sittard	3x	Bs de Poolster	Elsloo	1x
Bs Gustav Hoefer	Sittard	1x	Bs st Jozef	Elsloo	1x
Bs onder de Kastanje	Sittard	1x	Bs de Maaskei	Urmond	1x
Bs de Maaskei	Stein	1x	Bs Kerensheide	Kerensheide	2x
Bs 't Heuvelke	Geleen	4x	Bs Ondersteboven	Moorveld	1x
Bs de Regenboog	Geleen	1x	Bs Sterkenberg	Itteren	1x
Bs 't Kempke	Geleen	2			

In totaal 15 scholen, 25 groepen, 564 kinderen, 219 begeleiders (ouders, leerkrachten)

Voor 2011 totaal: 29 scholen, 47 groepen, 1134 kinderen, 440 begeleiders/ouders, leerkrachten

Powerpoint-presentaties

De powerpoint presentatie, geactualiseerd in 2010) is bedoeld als voorbereiding op de veldles. De powerpoint-presentaties is een voorproefje op wat men straks in het veld verwachten kan, zowel wat betreft het landschap als de opdrachten die bij de veldles horen. De les duurt een uur. Er wordt ingegaan op de grindwinning. Waar komt het grind oorspronkelijk vandaan en wat doen we met grind. Wat levert de grindwinning nog meer op behalve grind. Overstromingen, riviergeveiligheid, ruimte voor de rivier en natuurontwikkeling komen uitgebreid aan bod. Al tijdens de presentatie op school ontdekken de kinderen de mogelijkheden van het gebied om vrij te struinen en te speuren Ook wordt ingegaan op de betekenis van de natuurlijke begrazing door Konik paarden en Galloway runderen, en wordt uitgelegd hoe we ons tegenover deze dieren moeten gedragen.

Veldles

Natuur en landschap kun je het beste ervaren en begrijpen door er zelf op uit te trekken, te speuren, te onderzoeken en te beleven. Dat is de kracht van een veldles. Een leerlingenboekje (vernieuwd in 2010) met opdrachten vormt de rode draad van de veldles. De klas wordt in kleine groepjes (ca. 5 leerlingen per groepje) verdeeld die in een roulerend systeem de opdrachten uitvoeren. De groepjes kunnen bijvoorbeeld kleine beestjes en vogels bekijken, menselijke en dierlijke sporen in het terrein zoeken, grote grazers observeren, waterdiertjes scheppen en bekijken, stenen zoeken enz. Voor deze opdrachten zijn materialen beschikbaar zoals verrekijkers, loepjes, schepnetten e.d. Bovendien zijn er prachtige zoekkaarten.

De opdrachten worden verdeeld vanuit de 'centrale plek'. Van hieruit vertrekken de groepjes met hun opdracht en keren ze terug voor een nieuwe opdracht. Hier staat de veldlesbegeleider om vragen te beantwoorden, aanwijzingen te geven of om te luisteren naar de vaak kleurrijke verhalen van de teruggekomen groepjes. Soms gaat de veldlesbegeleider naar de groepjes die zich verspreid hebben toe, om ze nog het een en ander nader uit te leggen.

Bij de centrale plek kunnen de kinderen tussendoor ook wat drinken en eten als ze dat willen.

Bij enkele veldlessen kreeg ik dit seizoen hulp van twee ivn-ers uit Stein: Ger Berendsen en Jan Wolters.

Bevindingen van kinderen/ ouders

De kinderen, leerkrachten en ouders waren erg enthousiast over het gebied en over de veldles. Begeleiders, die in een van de voorgaande jaren Elba hadden bezocht, waren dit jaar erg verrast. Zeker voor de zomervakantie was het prachtig.

VOGELS

De opdracht vogels wordt vaak in combinatie met de opdracht grote grazers of grote speurtocht uitgedeeld. Bij beide opdrachten struinen de kinderen met een verrekijker door de natuur. Ze zien wel enkele vogels van de zoekkaart. zwanen, ganzen, kraaien, blauwe reiger en deze keer zelfs een paar ooievaars

GROTE GRAZERS

Bij heel veel veldlessen hebben de kinderen het geluk gehad, zo ervaren ze dat ook, dat ze zowel de paarden als de runderen hebben gezien. Zeker voor de zomervakantie was het “feest” omdat er toen ook veulentjes en kalfjes waren. In het april toen de veldlessen begonnen kwamen deze keer niet de Koniks naar ons toe maar de Galloways. Niet vervelend want ze waren rustig. Na een paar weken was dat over. Dit gedrag kan te maken hebben met de wintersituatie en het bijvoeren.

STENEN ZOEKEN

Alle kinderen gaan stenen zoeken en bijna allemaal komen met stenen terug “Het is keigaaf”. Ze zien van alles in de stenen b.v. een prehistorische GSM en een muziek instrument. Ook vinden ze soms botjes, onderkaak met tanden van

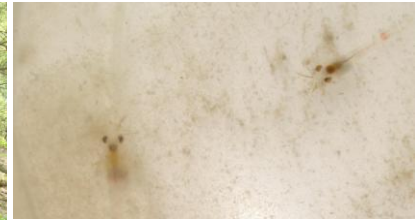

BLOEMEN/ PLANTENSPEURTOCHT /BLADVORMEN

Voor de zomer vakantie was het één kleurenpracht. Het leek op het palet van een kunstschilder. De kinderen en ouders maakten de prachtigste collages in het opdrachtenboekje. Sommige moeders gingen met een boekje naar huis. In het najaar enkele met de uitgebloeide kaardebol. “Mooi voor in een droogboekje” De springbalsemien of wel de ”schrikplant”,dit jaar waren er nog meer als vorig jaar, was weer zeer in trek. Alle groepen hebben het uitgeprobeerd.

KLEINE BEESTJES

Veel sprinkhanen, kevertjes en vette naaktslakken. Ook hadden ze een eendagsvlieg gevangen. Een jongen kwam toen met deze opmerking: Wat als en eendagsvlieg zijn dag niet heeft.... Dit jaar waren er bijna geen vlinders. Na de zomervakantie werd het steeds minder met de kleine beestjes. Nog wel steeds veel slakken.

WATERDIERTJES

Op Elba is een leuke plek om waterdiertjes te vangen. Wat er te vinden was, was leuk: kikkers, larven van libelles en waterjuffers, en een aantal waterschorpionen. Ook de bloedzuigers in verschillende groottes en diktes die als palinkjes door de bak zwommen vonden de kinderen erg leuk. De vondst van de larve van de Amerikaanse rivierkreeft was heel speciaal. Jammer dat in het najaar de randen om de plas zo modderig waren dat de kinderen niet bij het water konden komen. Een jongen probeerde het toch en die hebben ze met twee man er uit moeten trekken. Hij was hierbij allebei zijn laarzen kwijt. (nieuwe laarzen nota bene)

GROTE SPEURTOCHT

Op Elba kun je met deze opdracht verschillende kanten op. Kinderen vinden het interessant om een wat groter stuk te lopen; zo krijgen ze meer afwisseling. Een stukje langs de Maas of plas en ook een stukje door bosje. Leuk en spannend waarbij ze onverwacht iets “heftigs” kunnen vinden.

STROOMSNELHEID VAN DE MAAS

Deze opdracht is een aantal keren gekozen. Maar het was zowel voor de zomer als in het najaar niet zo spectaculair omdat de Maas erg rustig was. De kinderen kregen een stopwatch mee en mochten iets in de Maas gooien wat drijft. En dan kijken en uitrekenen hoe hard het water stroomt. De kinderen en sommige ouders waren helemaal verbaasd te horen dat het water hier in januari tot de weg had gestaan.

SPOREN NAAR GEUREN

Een nieuwe opdracht in het boekje. De kinderen krijgen een hulsje mee van een fotorolletje. Hierin mogen ze van alles verzamelen. Bloemen, blaadjes, mos, besjes enz. Met een takje of

stevige stengel mogen ze het fijn maken zodat ze een geurtje krijgen. De kinderen gaan dan in de kring staan en geven hun geurtje door aan de ander met het vermelden van de naam van hun geurtje totdat het potje weer terug bij de eigenaar is. De kinderen vonden het verzamelen, mengen en ruiken heel erg fijn om te doen, en het was verassend om te zien dat ook de jongens dit erg leuk vonden. Geurtjes van de “pizzaplant” = wilde marjolein, wollige munt, boerenwormkruid vonden ze het lekkerste.

HET WEER

Zowel in het voorjaar als in het najaar was het over het algemeen prima veldlessen weer. Voor de vakantie soms bijna te warm.

Dammen bouwen

“ Wij maken vuur. Dan kunnen de vrouwen koken”

CONCLUSIE

Met het opdrachtenboekje als leidraad, en als prikkel om zelf op ontdekkingstocht te gaan, hebben kinderen de Grensmaas weer naar hartenlust kunnen beleven. Alleen maar positieve geluiden gehoord. Zowel van de kinderen als van de leerkrachten en ouders die de groepjes begeleid hebben. Een opmerking van een meisje was:”Dit is mijn leukste schooldag ooit” Daar doen we het voor! Hopelijk in 2012 weer net zo veel belangstelling als het afgelopen jaar.

BIJLAGE

Enkele stukjes uit verslagen van kinderen uit groep 6 Bs de Baandert

Hoi Jobien fijn dat u ons had vertelt over de grensmaas ik vond het heel erg leuk en wil vast nog eens terug komen en nu weet ik ook wat voor dieren daar leven maar ik wil nog een keer een bever zien en het was Cool dat we een brief in een fles hebben gevonden en nog dat we een skalt van een karper vonden en we hebben ook koningspaarden en galloways gezien maar het was geen 25 meter afstand misschien 5 Groeten van Djordi

Jobien Bedankt! Jobien bedankt voor de leuke dag. Wij vonden het heel leuk. Ik vond het kijken met de verreijker het leukst. Het was een top dag. De spulletjes die u had meegenomen waren heel leuk. En het landschap was mooi en interessant. Ik hoop dat ik volgend jaar weer mag komen. Ik hoop dat we elkaar eens tegen komen. En o ja we hadden flessepost gevonden en Tycho had een karper gevonden groetjes Randy

Een bedankbrief . . . Bedankt voor de leuke tijd. Ik vond het er leuk. Ik vond het bekijken van de wilde paarden het leukst. En de beestjes zoeken vond ik ook heel leuk. Bedankt dat u dit voor ons wilde doen. U hebt ons goed geholpen. Nog een keer bedankt. Ik kom zeker nog een keer langs. Ook de schrikplant was leuk. Ik vond eigenlijk ALLES leuk. De hele klas bedankt u. Het was een leuke dag. Van MAUD

JOBIEN dit was een TOPDAG. Bedankt dat we mochten komen voor de leuke speurtocht. We vonden het te gek. HET IS DE LEUSTE SPEURTOCHT VAN HEEL NEDERLAND!!!!!!!!!!!!!! Groeten van Groep 6

We zijn met groep 8 naar de grensmaas in grevenbicht geweest. het was heel leuk. we hadden vanalles gedaan. geurtjes gemaakt, gezocht naar stenen en nog veel meer. we hadden ook galoways gezien die hadden bolletjes in hun vacht. en die was ik ook op mitch aan het gooien!! juf jobien had alles heel goed uitgelgt! we hadden ook spring bloemmen gevonden en die waren er echt heel veel! ik vond die wel cool en liet saar ook schrikken we waren ook in een boom geklommen maar bij pim brook de tak afen kwam hij in mijn nek(AU toen kwam rick met zijn voet in het water dat was wel grappig. er lag ook veel poep. heel veel en toen waas micht erin getrapt wahahaha!!!!!! en juf jobien zei dat mijn geurtje naar chocolade rook lekker geurtje he groetjes Lisa

Hallo Jobien, hierbij stuur ik je al een verslagje van het Grensmaasproject gemaakt door een paar kinderen :

Vandaag gingen we naar Grevenbicht.

Wij zaten in een groepje met als begeleider: Erik

Toen we daar waren aangekomen zagen we Galloways en Koningspaarden.

En we moesten toen door een veld lopen om bij een auto te komen.

Daar kregen we de opdracht om waterdiertjes te zoeken bij een meertje.

Er was niet echt veel te vangen maar we hadden toch op het laatst een paar insecten.

Daarna gingen alle kinderen naar het hek.

Er waren daar mensen van Natuurmonumenten die de wilde dieren te eten gaven.

Ze zeiden dat wij ze mochten aaien en een koekje geven.

Hun zouden het wel weten dachten we.

Naderhand was het toch niet zo slim om dat te doen.

Toen liepen we in één keer door naar de maas.

Daar raapten we stenen.

Na een tijdje kregen we honger en gingen eten.

Daarna gingen we nog wat vrij rond lopen.

En daarna was de tijd ook wel voorbij.

Einde.

Gemaakt door: Sam, Mohamed, Wesley en Ghachik

**Hier bij een paar verslagjes naar aanleiding van de powerpoint presentatie.
Grappig hoeveel en hoe de kinderen hiervan oppikken.**

Schotland polen////Verslag grensmaas project

Ik ga iets vertellen over de maas en de dieren die daar langs leven. Ook ga ik iets vertellen over de natuur in dat gebied.

De maas ontspringt in een bron die licht in Frankrijk daarna stroomt de maas nog door België en daarna ook nog door Nederland de rivier mond in Rotterdam uit in de Noordzee.

Ook is de maas een brede rivier die een grens vormt tussen Nederland en België.

Langs de maas liggen ook natuur gebieden de meeste daarvan zijn net pas nieuw in dat gebied. In dat gebied mogen bloemen groeien waar ze zelf willen ook mogen daar bomen groeien maar dat lukt de bomen niet altijd om te groeien. Ook leven daar zoonanbidders oftewel de insecten zoals sprinkhanen hommels vlinders et cetera.

Ook leven er soorten vogels de vis arend is een bezoeker van de maas want hij nestelt hier nog niet. Ook leeft hier de aalscholver die bouwt hier al wel zijn nest. De aalscholver heeft geen vet op zijn vleugels. Daarom moet hij als zijn vleugels nat zijn geworden moet de aalscholver eerst in zijn vleugels in de zon drogen. Voordat hij weer kan vliegen.

Ook leven er ijsvogels in dat gebied die graven in een steile rotswand hun hol of eigen lijk hun nest. hun nest ligt in het einde van het gangetje. Die gang is soms wel een meter diep de rotswand in. Bijzonder knap voor dat kleine vogeltje. IJsvogels hebben prachtige vleugels. Met heel veel gekleurde veren. Ook kan de ijsvogel heel goed vis vangen. De vissen die de ijsvogel dan vangt zijn soms groter dan de ijsvogel zelf. Een goede vissenvanger dus.

Ook leven er oeverzwaluwen die graven net als de ijsvogels een gang in de steile rotswand. Alleen graaft de oeverzwaluw geen meter diep maar een stuk minder.

Je kunt de vruchten die langs de maas niet eten als er vossen in dat gebied zijn gezien want dan heb je grootte kans dat je lintwormen krijgt. omdat de vossen die dan op de vruchten achterlaten en als jij die vrucht dan eet is het al gebeurd.

Ook leven er galloways dat zijn een soort koeien maar dan in het wild. De galloways hebben eigenlijk een soort berenvacht. Daarom blijven de zaden aan zijn vacht plakken. En daarom verspreid de galloway ook de zaden. Oorspronkelijk komen de galloways uit Schotland.

Ook leven er koningspaarden dat zijn paarden die ook in het gebied rond de maas leven. Die leven daar net als de galloways in het wild. Oorspronkelijk komen de koningspaarden uit Polen.

Rond de maas leven ook bevers bouwen een burg met de bomen die ze omknagen met hun tanden. Die tanden van de bever blijven doorgroeien dus ze moeten blijven knagen. Ook bouwen ze een dam dat het water hoog genoeg is. Dam gaat zo in zijn werk de bever zwemt en gaat dan onder water de ingang van de burcht in. Dus de bever heeft de ingang onder water en zijn nest zelf boven water. Ook heeft de bever in de winter onder water een voedsel voorraad. Slim bedacht toch. Gemaakt door Ingrid

grensmaasproject

Ik ga vertellen over het grensmaas project en over de bevers en de galloways en van alles eigenlijk. En dat het eens in 1993 en 1995 het overstromde dat was heel dicht bij elkaar maar nu hebben ze gelukkig een optie en gebeurd het niet meer

Bevers:

Bevers hebben speciale tanden als ze niet knagen tegen de bomen dan worden de tanden groter want als ze wel knagen dan word het gesleten en al dus dan worden ze ook niet meer zo groot en al bever hebben echt scherpe tanden in grevenbicht leven er een paar bevers. Bevers kan je natuurlijk niet als huisdier gebruiken maar dat snap je natuurlijk wel. Bever hebben als staart zo een platte staart als ze willen zitten ofzo dan gaan ze daar op zitten heel handig eigenlijk. bevers hebben ook veel water nodig en bomen en planten noem maar op Hun slaapplek heet de gracht. Dat is eigenlijk een soort nest alleen dan voor de bevers.

Galloways:

Galloways helpen de mensen bij de natuur ze eten de planten op en zo kunnen er weer planten en al komen (nieuwe). Galloway is een Engels word de dieren komen uit Schotland zelf Schotland ligt kortbij Engeland. Je mag ook niet dichterbij dan 25m want als je ze aaiden dan werd de moeder of vader werd dan boos. En dan kon je gaan vluchten dus altijd afstand houden minimaal 25m

Grind:

Grind komt vanuit de bergen grind gaat dan door naar het water grind is hel belangrijk voor het water. Ze kunnen er ook hoge gebouwen mee maken. Op sommige plaatsen kon het wel meer dan 20 meter hoog worden. En ook heel vaak brokkelde het af en dan kon dat lekker dor het water maar dat had ik al verteld er was heel veel grind in de maas gevonden daardoor konden ze verschillende dingen mee bouwen.

Speurtocht:

Er zijn verschillende speurtochten wat grensmaas doet ze doen over de vissen dan moet je vissen vangen en kijken wat voor vis het is. En dingen zoeken dieren,dingen en nog veel meer wij gaan 29 september aan de speurtocht beginnen ik ben benieuwd mij lijkt het wel leuk

Grensmaas:

De grensmaas begint bij Frankrijk dan gaat hij naar België en dan gaat hij naar Nederland soms is het egt heel ondiep maar soms ook heel diep dat verschilt wel eens er waren personen die wouden daar kortbij bij wonen want vroeger waren ze zo slim om dat niet te doen. Maar de volgende bewoners deden het wel en maakte een dijk maar daar ging het water gewoon over heen toen hebben ze er iets weg gehaald en toen hadden ze er geen problemen meer mee.

Ik heb jullie nu over bepaalde dingen verteld als jullie het willen zien in het echt ga dan lekker Naar de maas ze zeggen dat het wel echt waard is om er naar toe te gaan.

Geschreven door: Marco Pluymaekers.

